

Kauranlehtilaikku lisääntyy suorakylvössä

Hanna Avikainen ja Asko Hannukkala, MTT

Kauranlehtilaikku sekä vehnänlehti- ja tähkälaikku (Septoria) yleistyivät suorakylvetyillä lohkoilla, joissa samaa viljaa kasvatettiin useampia vuosia peräkkäin. Sen sijaan kyntö vähensi tauteja.

Viljojen lehtilaikkutaudit, kuten ohranverkkolaikku, kauranlehtilaikku, ohranrengaslaikku sekä vehnänlehti- ja tähkälaikku säilyvät ja leviävät kylvösiemenessä sekä pellolla satojätteessä. Lehtilaikkutauteja torjutaan käyttämällä tervettä siementä, peittaamalla siemen, viljelykierrolla ja viljelemällä mahdollisimman taudinkestäviä lajikkeita. Tärkeä taistelukeino tauteja vastaan on myös huolellinen kyntö, jolla kasvijäte muokataan maahan.

Viime vuosina yleistynyt suorakylvö ja muokkauksen vähentäminen lisäävät viljojen taudinaiheuttajien esiintymistä satojätteissä. Toisaalta on havaittu, että muokkauksen vähentäminen saattaa estää maassa säilyvien tautien leviämistä.

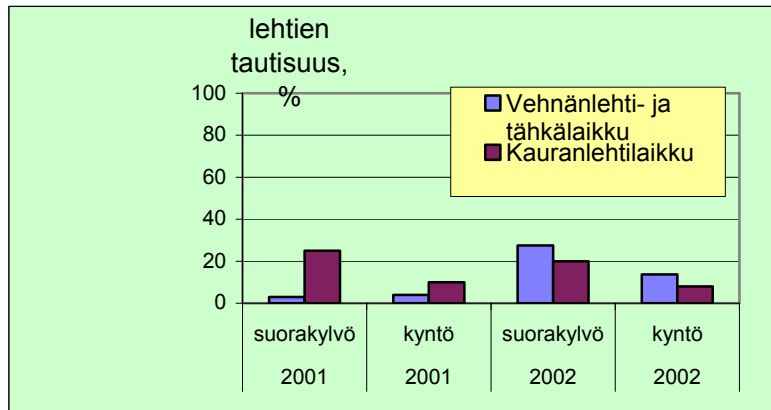
Vuosina 2001 ja 2002 selvitettiin Jokioisilla suorakylvön vaikutusta kaksi- ja monitahoisen ohran, kauran sekä vehnän kasvuun ja taudinaiheuttajien runsastumiseen. Suorakylvön vaikutusta verrattiin normaaliin syyskyntöön. Kokeen esikasvina oli kaura. Kasvustosta havainnoitiin lehtilaikkutaudit heinäkuun puolivälin jälkeen. Molempina vuosina kauranlehtilaikkua esiintyi suorakylvetyillä ruuduilla enemmän kuin kynnetyillä. Vehnän lehti- ja tähkälaikkua oli vähän vuonna 2001, mutta viime kesänä tautia oli suorakylvetyssä kasvustossa melko runsaasti. Ohran lehtilaikkutauteja oli vähän eikä muokkauksella ollut vaikutusta tautien määrään.

Kauranlehtilaikku on yleistynyt

Kauranlehtilaikkua ei ole pidetty erityisen merkittävänä tautina. Muutamana viime kesänä tauti on kuitenkin punerruttanut kaurakasvustoja melko pahoin. Ylimpien lehtien tuhoutuessa jyvä ei kehity normaalisti, ja sadon laatu huononee sekä sen määrä vähenee. Siemenen mukana leviävä kauranlehtilaikku tulee näkyviin punaruskeina laikkuna jo orasvaiheessa. Pahoin sairastuneet oraat voivat kuolla. Laikuissa muodostuvat kuromaitiöt leviävät sateen ja tuulen mukana alimmilta lehdistä ylälehdille ja lähiympäristön terveeseen kasvustoon. Siemenessä leviävää tautia torjutaan peittauksella sekä käyttämällä tervettä ja hyvälaatuista siementä. Jos muokkausta vähennetään, tulee välttää kauran viljelyä samalla peltolohkolla perättäisinä vuosina. Vehnän suorakylvössä on tarkkailtava huolellisesti vehnänlehti- ja tähkälaikun (Septoria) esiintymistä.

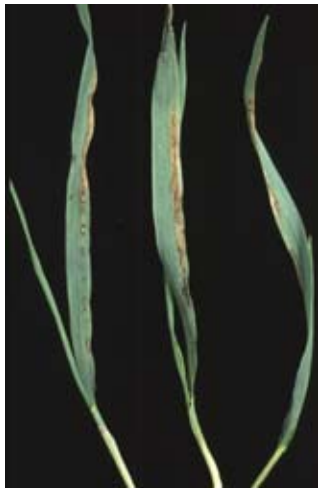
Tarvittaessa tautien leviäminen on pysäytettävä kasvustoruiskutuksin.

Lisätietoja: hanna.avikainen@mtt.fi
puh. (03) 4188 2555

Kyntö vähentää kauranlehtilaikkuja sekä vehnänlehti- ja tähkälaikkuja.

Asko Hannukkala

Kauranlehtilaikku ilmenee punertavanruskeina vaihtelevan muotoisina kuoliolaikkuina lehdistä.